

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

17 червня 2010 року

№22(2915)

Зустріч з послом Куби

Надзвичайний і Повноважний Посол Куби в Україні Фелікс Леон Карбальо відвідав факультет соціології і права НТУУ «КПІ» 19 травня. Він взяв участь в урочистому відкритті виставки портретів 54 кубинських жінок-героїнь різних часів, які присвятили своє життя боротьбі за незалежність своєї країни. Виставка відбувається в рамках року відзначання 20-річчя Кубинської програми лікування дітей, які постраждали від Чорнобильської аварії. Автор портретів – Антоніо Герреро, один з п'яти кубинських героїв – борців проти тероризму, які майже 12 років перебувають у в'язницях США за необґрунтованим обвинуваченням. Життя автора тісно

пов'язане з Києвом. Він – випускник Київського інституту інженерів цивільної авіації (сьогодні – НАУ), пізніше проходив у цьому ж вузі курси підвищенні кваліфікації. В Україні видано вже кілька його поетичних збірок. Тепер ми маємо можливість познайомитися з його графічними роботами, в яких представлена історія Куби в жіночих портретах.

Галерею відкриває портрет індіанки Касігуйї, що загинула в боротьбі проти іспанських колонізаторів. Негритянка Карлота, одна з рабин, привезених з Анголи, була одним з керівників повстання на цукрових заводах у 1843 році. Маріанна Грахалес Коєйо (1815–

1893) є символом кубинської жінки-героїні. З 13 її синів 11 загинули в боях за незалежність Куби. Навіть у похилому віці вона працювала в госпіталях революційної армії. Айде Сантамарія Куадрада (1923–1980) – учасниця штурму казарми Монкада. Вона брала участь в організації повстання 30 листопада 1956 року, воювала в Сьера Маестро. Селія Санчес Мандулей (1920–1980) була першою жінкою, яка 19 березня 1957 року вступила до лав Повстанської армії і брала участь у нападі на казарму Уверо – у першому важливому бою революційних сил. Всього більше як півсотні портретів, і за кожним з них – ціла історія. На завершення церемонії виставки Фелікс Карбальо та третій секретар посольства Яима Вега одержали в подарунок від господаря художньої галереї ФСП Г.Ю.Марченка старовинні українські рушники.

Після відкриття виставки відбулася зустріч посла Куби зі студентами та викладачами ФСП. Посол Ф.Л.Карбальо розповів про сучасну Кубу і відповів на запитання слухачів. Незважаючи на економічну блокаду з боку США і сучасну світову фінансову кризу, Куба зберігає високі стандарти в різних сферах державної соціальної політики, зокрема, забезпечує безкоштовну освіту (в тому числі і вищу) і високоякісне медичне обслуговування, рівень якого визнаний МОЗ як зразковий для країн, що

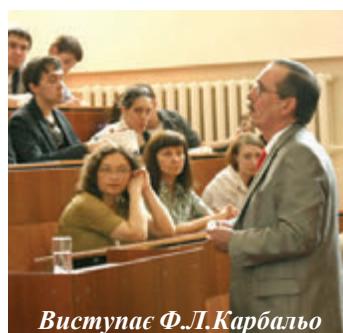
розвиваються. Великі успіхи досягнуті в трансплантуванні, у сфері медичних біотехнологій, особливо в розробці протиракових препаратів. Всім цими досягненнями мали можливість безкоштовно скористатися і ті 23 тис. українських дітей, які були вилікувані за останніх 20 років.

Питання, які ставили слухачі, стосувалися різних аспектів життя кубинського суспільства – міжнародних відносин, у тому числі і кубинсько-українських, культури, виховання, працевлаштування студентів.

Заключне слово в зустрічі було на дано Мануелю Лопесу – координатору Українського національного комітету “За свободу П’яти кубинських героїв”, який подякував присутнім і підкорислив, що факультет соціології і права – це один з осередків українсько-кубинської дружби і акцентував увагу на важливості таких зустрічей і надалі.

Не можна не відзначити ту прекрасну дружню атмосферу, яка панувала в цей день. І звичайно ж, хотілося б висловити сподівання, що п’ятеро кубинських героїв отримають, нарешті, заслужену свободу і зможуть продовжити свою діяльність на благо Куби і всього людства.

Д.Столяренко, студент ФСП
Фото Ольги Кузьменко

Виступає Ф.Л.Карбалло

Присвячено піонерам авіації

5 червня (23 травня за старим стилем) 1910 року на Сирецькому підприємстві Києва відбувся перший політ літака вітчизняної конструкції, виго-

товленого (окрім двигуна) із вітчизняних матеріалів. Розробив цей літак професор КПІ О.С.Кудашев. Це був політ усього на

декілька десятків метрів у довжину на висоті приблизно три метри. Але він відкрив еру бурхливого розвитку авіації в Росії. Неоцінений внесок у становлення цього розвитку внесли і багато інших київських першопрохідників авіації, зокрема викладачі і студенти КПІ, імена яких мало відомі широкому загалу.

21 травня 2010 року в нашому університеті пройшли наукові читання «Київські політехніки – піонери авіації» із циклу «Видатні конструктори України».

Відкрив читання чл.-кор. НАНУ, д.т.н., проф. М.Ю.Ільченко доповідю «Київські політехніки – піонери авіації». Учасники читань всеобщно висвітили початковий період розвитку авіації у доповідях: «Ф.Ф.Андерс – піонер дирижаблебудування в Росії» (член Спілки журналістів України

Т.О.Нікітюк), «Застосування дирижаблів в народному господарстві і військовій справі» (пров. художник-конструктор АНТК ім. О.К.Антонова Г.Г.Козаченко), «Піонер авіації Г.П.Адер» (с.н.с. ДПМ при НТУУ «КПІ» А.Г.Дормідонтов), «Ф.Ф.Терещенко та В.П.Григор’єв – піонери авіаційної справи» (зав. відділу музею історії міста Києва В.В.Ковалинський), «З історії Київської школи літакобудування: літаки конструкції О.С.Кудашева, братів Касяненків, О.Д.Карпекі (10-ті роки ХХ століття)» (зав. відділу ДПМ при НТУУ «КПІ» В.В.Татарчук).

Сьогодні справу перших авіабудівників КПІ продовжують на факультеті авіаційних і космічних систем (ФАКС), де готують фахівців для авіакосмічної промисловості України і створюють нові безпілотні літальні апарати і мікросупутники.

Інф. «КП»

Виступає Т.О.Нікітюк

ДНІ КПІ – 2010

І знову весна в нашому Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» фінішувала най масштабнішим святом – «Дні КПІ». Запровадивши у 2007 р. ці святкування, команда організаторів задала високу планку своїм наступникам. З року в рік урізноманітнюються заходи, усе більше студентів залишаються до конкурсів, ігор, виставок як організатори, учасники, глядачі – «Дні КПІ» не залишають никого байдужим.

За кілька років свого існування «Дні КПІ» вже стали традицією в Київському політехнічному. У них чи не найкраще проявляється безтурботний студентський дух, атмосфера єднання і братерства політехніків, а також безмежна любов вихованців до рідного вишу. Це засвідчив і водночас надзвичайно символічно розпочав святкування захід «Єдиння поколінь – Обійти 1-й корпус». По цьому живому ланцюгу, створеному студентами та викладачами, немов протікав з руки в руку електричний струм прив’язаності до рідного вишу.

В основній програмі серед нового та вражаючого варто відзначити «Ярмарок Хендмейд речей» на Політехнічній, де бажано чи презентували створені власними руками речі; змагання з показухи, де кожен міг повідомлятися в мистецтві безсловесних пояснень; bookcrossing quest, на якому книжки мали змогу подорожувати; а також «Шара», коли повітряні кульки відносили в небо бажання студентів про шару на іспитах.

«Дні КПІ» – свято всіх політехніків, однак особливо воно символічне для випускників, адже в останній день святкувань відбувається «Марш магістрів» – святкова хода та вручення нагород найкращим випускникам.

Феєрверк віншував свято. Воно закінчилося лише для того, щоб у наступному році вибухнути ще кращим, ще потужнішим святкуванням – «Днями КПІ – 2010».

Валерія Добривечір
Фото Геннадія Новікова
Більше про «Дні КПІ» див. на стор. 4.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1
Дні КПІ
– 2010

2
Результати
другої весняної
атестації

3
Стипендіатка
Президента
України з ФБТ

4
Міжнародна
співпраця

3
Першовідкривач
повітроплавання
в Росії
О.С.Кудашев

Регбі

Стипендіатка Президента України з ФБТ

Давно минули часи, коли КПІ вважався супутником "чоловічим" навчальним закладом. Чарівні представниці прекрасної статі повнopravno зайняли місце у студентських аудиторіях та наукових лабораторіях. Вони привносять вишуканість та естетику в наші будні. А ще гарно вчаться, цікавляться науковою, культурою, займаються спортом, беруть участь у громадському житті. Яскраве жіноче розмaitтя бує на гуманітарних, економічних та традиційно технічних факультетах.

Греко-українською ФБТ Катерина Кузьменко по праву пишеться у групі та на факультеті. Вона відмінниця навчання, активний учасник і призер міжнародних конференцій та всеукраїнських студентських олімпіад, брала участь у конкурсі "Від ідеї до моделі" (спільний українсько-шведський проект для підтримки креативних студентських ідей), має три патенти України на корисні моделі – "Апарат для культивування клітин", "Установка для культивування мікрорганізмів", "Шумозахисний екран", 14 наукових публікацій. У попередні роки отримувала іменні стипендії – Київського міського голови, ректора НТУУ "КПІ", у цьому семестрі – Президента України.

"Ще з дитинства я мріяла стати інженером, – розповідає Катерина. – У школі захоплювалася точними науками, особливо математикою. Коли подавала документи до КПІ, у переліку

Катерина Кузьменко

побачила дуже цікаву й перспективну спеціальність – "Обладнання фармацевтичної та мікробіологічної промисловості". Тож не вагаючись обрала саме її. Навчаючись в КПІ я хотіла спробувати себе в усіх сферах студента життя. Завдяки наставникам з кафедри біотехніки та інженерії почала займатися науковими дослідженнями, результати яких представляла на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. У 2009 році у складі творчого колективу студентів ФБТ брала участь у виконанні наукової роботи "Інтенсивні методи концентрування біологічно активних речовин" під керівництвом аспіранта О.В.Гусарової за фінансової підтримки ректора НТУУ "КПІ", нині робота продовжується".

Та й група, де навчається К.Кузьменко, відома в університеті. У 2008 р. вони посіли третє місце в конкурсі "Краща група НТУУ "КПІ", а торік – стали переможцями. Завдяки згуртованості, прагненню до знань, умілому наставництву, – вважають на факультеті. На думку студентки, колектив академічної групи сприяє її фаховому зростанню, адже більшість одногрупників – люди амбітні, з яскравими лідерськими якостями, прагнуть досягнути більшого. Коли є з ким змагатися, то й працювати охітніше.

У майбутньому стипендіата сподівається продовжити розпочатий науковий шлях, досягти максимальних успіхів і зробити суттєвий творчий внесок у науковий доробок нашої держави.

H.Вдовенко

Проект програми ТЕМПУС

Триває виконання проекту CRIST "Реформування освітніх програм у галузі космічних технологій в Казахстані, Росії, Україні", учасниками якого є 3 університети з СНД, у тому числі НТУУ "КПІ". За 16 місяців вже багато здійснено. Для всіх університетів-учасників поставлене обладнання та програмне забезпечення для нових комп'ютерних класів CAD-CAM-CAE-проектування, проведено його налагодження та показові майстер-класи для студентів та викладачів.

20-21 травня у Санкт-Петербурзі (Росія) в Балтійському державному технічному університеті "Воєнмех" відбулася конференція, на якій аналізувався хід виконання проекту та обговорювалася досвід університет-учасників щодо реалізації його завдань.

У нашому університеті з вересня місяця розпочнеться пілотна експлуатація цього класу. В нові навчальні плани напрямів підготовки "Авіоніка" та "Авіа- та ракетобудування" ФАКС введені нові дисципліни з сучасних технологій проектування та дослідження мікропроцесорних систем, систем керування, літальних апаратів, включаючи мікросупутники та їх елементи, менеджменту космічної діяльності та маркетингу в космічній галузі, під час розробки яких використані навчальні плани, передані нам за проектом CRIST.

У цьому році ми очікуємо також обладнання та програмне забезпечення для створення лабораторії супутникового зв'язку. Наземні станції всіх університет-учасників проекту плануються об'єднати в мережу, яка дасть можливість приймати інформацію від мікросупутників, обмінюватися нею та ке-

Виступає декан ФАКС проф. О.С.Збрущук

Цією метою ми створили сторінку на сайті КПІ і запрошуємо колег з інших факультетів та університетів до співпраці.

Долучаємо до результатів проекту також іноземних студентів – як тих, що навчаються на нашому факультеті, так і студентів європейських країн, які приїздять до нас на стажування. В останньому нам сприяє осередок Європейської ради студентів технічних університетів BEST, що діє в КПІ. В липні цього року він проведе на базі нашого факультету вже вдруге літню школу з авіації та космонавтики. Партнером цього заходу знову виступить проект CRIST.

Конференція, що відбулася в Санкт-Петербурзі, дала чергову змогу переконатися, що виконання проекту CRIST за програмою ТЕМПУС надає реальну можливість використати позитивні здобутки європейської системи освіти.

Лев Рижков, проф. кафедри теоретичної механіки, виконавець проекту

Економічне співробітництво Польщі та України

Черговий семінар з такою назвою, організований Секцією вихованців КПІ в Польщі, відбувся 21-23 травня 2010 р. у м. Львівському Збройному (Судети, Золоті гори). Одночасно пройшов і XII з'їзд вихованців КПІ в Польщі.

На початку засідання головуючий зачитав вітальні листи: від проректора з міжнародних зв'язків НТУУ «КПІ» С.І.Сидоренка й начальника управління міжнародних зв'язків НТУУ «КПІ» проф. Б.А.Циганка, а також від генерального секретаря Federacji naukowo-technicznych товариств Головна технічна організація Східної Гуменського.

У ході семінару присутні переглянули на екрані ретроспективу фотознімків зі спільніх заходів Секції за останні роки, починаючи з автобусного віїзду групи випускників до Києва в 2007 р.

Після семінарської частини пройшов XII з'їзд вихованців КПІ в Польщі. Головуючий надав звіт за 4 роки та вручив відзнаки ректора НТУУ «КПІ» нагородженим членам Секції. Ревізійна комісія оцінила роботу правління. Було вибрано нове правління Секції. Її головою став Януш Фукса, першим заступником – Павло Вехецький, заступниками – Святослав Лясковський і Сильвестр Левицький, секретарем – Андрій Мних, скарбником – Генрік Букальський.

Голова повідомив, що цього року Головне правління Головної технічної організації нагородило золотими почесними знаками професорів НТУУ «КПІ» М.Д.Герайчуків і С.М.Шукаєва. Почесні знаки буде вручені в Києві.

Януш Фукса, голова Спілки вихованців КПІ в Польщі

Викладачі ФММ – шведським студентам

Викладачі ФММ Каріна Жуйкова і Тетяна Співаковська з 12 по 30 квітня в рамках шведсько-української програми обміну викладачами "The Exchange Programme Linnaeus-Palme 2009-2010" відвідали Центр банківської справи та фінансів CEFIN та Школу архітектури і споруд АВЕ Королівського технічного інституту КТН (м. Стокгольм, Швеція). Протягом трьох тижнів вони читали для шведських студентів англомовні курси лекцій з банківської справи, міжнародного про-

пунктуальні, дисципліновані та стримані, висловлюють свої думки дуже лаконічно, при цьому неформальні у спілкуванні. Разом з тим, шведські студенти не звичні до інтерактивного стилю проведення лекцій. У КТН під час вивчення курсу, наприклад, з маркетингом після лекційної частини проводять лише 2-3 практичних або семінарських заняття (набагато менше, ніж у НТУУ «КПІ»), але студенти більше часу працюють самостійно, виконуючи індивідуальні завдання.

Крім лекцій для студентів, К.Жуйкова і Т.Співаковська провели кілька семінарів та презентацій для професорсько-викладацького складу, дослідників та аспірантів СЕFIN та АВЕ. Усім було цікаво дізнатися про економічну ситуацію в Україні, зокрема, про розвиток банківської сфери та зовнішньоекономічну діяльність українських компаній, розвиток шведських компаній на українському ринку тощо. Під час візиту відбулася також зустріч з лідерами студентської ради КТН, де обговорювалися різні аспекти студентського життя в обох закладах та можливості, які надаються іноземним студентам.

Подібні проекти обміну сприяють розвитку партнерських відносин між вищими навчальними закладами різних країн. Обмін досвідом у викладанні формує підґрунтя для успішної наукової, економічної та політичної співпраці між країнами.

Проект обміну викладачами між КТН і НТУУ «КПІ» на 2009/2010 н. р. успішно завершено. Та координатори проекту виграли новий грант на 2010/2011 н. р. для реалізації програми обміну не лише викладачами, а й студентами завдяки успішному виконанню двох попередніх!

К. Жуйкова, український координатор проекту Т.Співаковська, ст. викладач кафедри промислового маркетингу

Результати другої весняної атестації

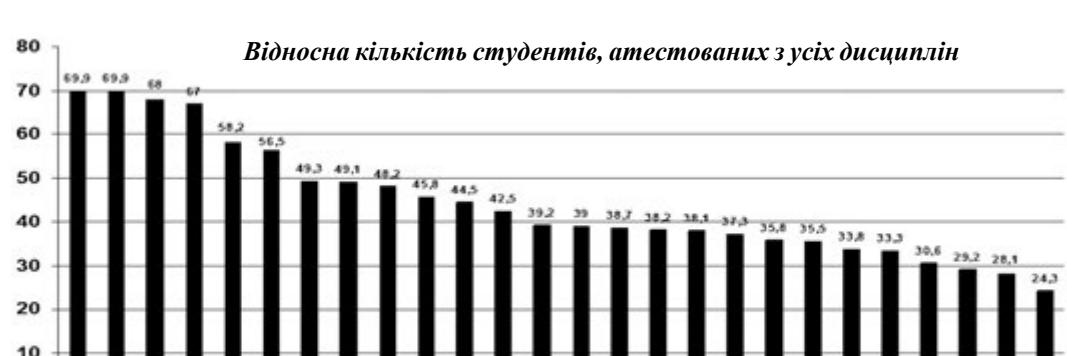
У другій атестації весняного семестру взяли участь 12760 студентів 1-3 курсів. Результати атестації свідчать про те, що загалом успішність студентів у навчанні покращилася. Цього разу 44,9 % студентів атестовані з усіх дисциплін, проти 41,2 % атестованих за результатами першої атестації. Причому кількість атестованих студентів від першого до третього курсу збільшується, що свідчить про системну роботу всіх учасників навчального процесу.

Найбільший потяг до знань виявили студенти ВПІ, ФЛ, ФММ та ФСП. На цих факультетах більше 65 % студентів атестовані з усіх дисциплін.

На жаль, порівняно з попередньою атестацією, на 22 студенти збільшилась кількість неатестованих з усіх дисциплін, а кількість неатестованих з трьох і більше дисциплін за результатами другої атестації складала 14,6 %.

Особливістю цього весняного семестру є велика напруженість навчального процесу, обумовлена осіннім карантином. Отже, студентам, які не дуже успішно пройшли другу атестацію, доведеться докласти чимало зусиль для успішного складання залишків та іспитів. Запровадження в нашому університеті світового досвіду організації навчального процесу і поширення Болонської моделі застосування новітніх методів викладання відкриває студентам шлях до якісної освіти. Але варто пам'ятати, що високих результатів можна досягти тільки наполегливою працею.

Інф. департаменту навчально-виховної роботи

ПЕРШОВІДКРИВАЧ ПОВІТРОПЛАВАННЯ В РОСІЇ

До 100-річчя польоту першого російського літака

Перші спроби сконструювати літак належать ще до ХІХ століття. Так, 1882 року російський інженер Олександр Можайський побудував повітropлавальний апарат, який не зміг піднятися в повітря через велику масу парової машини, яка слугувала двигуном. У той час авіатори ще не були озброєні теорією польоту та інженерним досвідом. Зрешм моторним літаком, який зміг відриватися від землі й здійснити керований політ, став «Флаер-1», побудований братами Райтами у США. 17 грудня 1903 року «Флаер-1» пропримався в повітрі 59 секунд і пролетів 260 метрів. У Російській імперії практичний розвиток авіації затримався на п'ять-сім років через безпідставне нехтування військовим відомством потенційних можливостей нового винаходу – літака і будівництво для армії тільки дирижаблів та аеростатів.

Внук О.Кудашева, син Сергія Олександровича і Марії Павлівни – Сергій Сергійович Кудашев, як і його дід, мав нахилю до природознавства. Він навчався на механіко-математичному факультеті Московського державного університету імені М.Ломоносова. Згодом Сергій Сергійович Кудашев був усиповленій французьким письменником Роменом Ролланом і перед війною зі своєю матір'ю та вітчимом жив у Франції. Коли почалася війна, він повернувся до Москви, закінчив артилерійські курси і пішов на фронт. Сергій Сергійович Кудашев загинув у боях під Москвою в листопаді 1941 року.

Йдеться: «Не маючи можливості через сімейні обставини виконувати покладені на мене заняття при Київському політехнічному інституті, маю честь просити Ваше превосходительство клопотати перед паном міністром фінансів про звільнення мене з посади з 1 червня цього року. Князь О.С.Кудашев».

Звільнившись із КПІ, Олександр Сергійович залишає Росію. Звістка про перший у світі політ літака, побудованого американцями Орвілом і Вілбером Райтами, застас його у Франції. Ця подія і польоти французьких та німецьких льотчиків, які не забиралися після неї, спровокають на Кудашева надзвичайно глибоке враження. «Чому саме тільки американці, німці чи французи, а не ми – росіяни, повинні літати!» – свердлило в голові Кудашева.

Мрія – будувати літаки й літати в них – опановує нас. Потрібні люди, кошти, техніка. Не знайшовши таких можливостей у Франції, князь Кудашев повертається до Росії, де продовжує активно шукати шляхи до здійснення своєї мрії, тимчасово працюючи викладачем Донського політехнічного інституту в м. Новочеркаську. Тим часом у Києві, в Політехнічному, починає зароджуватися авіаційний рух. Усі думки, прагнення, надії майбутнього першовідкривача авіації звернені до Києва. Саме тому лист, адресований йому ректором КПІ професором Червінським, був сприйнятий Кудашевим як подарунок долі, як можливість його мрії і його першому літаку злетіти в небо! У ньому повідомляється: «Рада дорученого мені інституту на своєму засіданні 14 жовтня 1906 р. обрала Вас викладачем будівельного мистецтва і геодезії на термін більше року». Справді, подальша робота в КПІ ознаменувалася злетом інженерного таланту князя Кудашева.

Літаки князя Кудашева

Тоді в Київському політехнічному інституті панувала атмосфера демократизму, наукової творчості, педагогічного новаторства. Захоплення студентів і викладачів ідеєю будувати літаки й літати в них 1906 року втілилося у створення гуртка повітropлавання. Його засновниками стали учні Миколи Жуковського, професори Микола Делоне і Микола Артем'єв. Певний час гурток очолювали «батько опору матеріалів» Степан Тимошенко. Гурток об'єднав до двохсот ентузіастів – студентів та викладачів. Вони почали вивчати основи авіації, конструювати планери та літаки, робити доповіді, які за слуховували на загальніх зборах гуртка. 1909 року студентський повітropлавальний гуртк переріс у Київське товариство повітropлавання. До авіаторів приєднався й Олександр Кудашев. За кілька років захоплюючою працею він здобув глибокі знання в новій галузі, отримав небайдужий практичний досвід для створення власного літака.

У 1909–1910 роках авіація в Російській імперії розвивалася особливо бурхливо. Восени 1909 р. в Росії відбулися демонстраційні польоти французьких льотчиків Ж.Легане та А.Гюю. З'явилася перші російські льотчики, що навчалися за кордоном, – М.Єфімов, С.Уточкін, М.Попов та інші. Вони почали ввозити до Росії різні іноземні літаки й виконувати на них показові польоти. Успішний польот першого російського льотчика Михайла Єфімова у березні 1910 року на французькому літаку «Фарман-IV» дуже вплинув на Кудашева. Олександр Сергійович навіть познайомився з Михайлom Ничипоровичем, який узвів Кудашева з собою в один із польотів. Враження від повітряної подорожі були настільки сильними, що, повернувшись до Києва, Кудашев категорично вирішив у стислі терміни завершити будівництво свого літака.

Керівництво КПІ рішуче підтримало князя Кудашева. В архівах інституту зберігається документ, адресований Олександру Сергійовичу: «Маю честь повідомити Ваше сім'яльство, що правління Київського політехнічного інституту імператора Олександра II на засіданні від 2 березня 1910 року дозволило влаштувати в садібі інституту поблизу хімічного корпусу тимчасові дощаті сараї для складання аероплана протягом нинішнього літа, із зобов'язанням знести його на вимогу правління інституту. Укінно прошу прияти запевнення у моїй якнайповнішій повазі до Вас і віданості. Директор КПІ К.Дементьевъ».

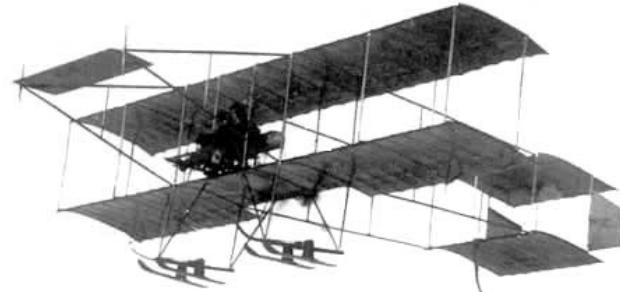
У другій половині травня 1910 року літак О.Кудашева, названий «Кудашев-1», був готовий до польоту. Це був формений біплан із тягучими гвинтами, вагою 320 кілограмів, оснащений двигуном «Анзані» потужністю 35 кінських сил. Він мав переднє кермо висоти, кермо керування і хвостове оперення-стабілізатор. Каркас літака, із площею несучих поверхонь 32 квадратних метрів, був зроблений із дерев'яних реїк і обтягнутий прогумованим полотном. 23 травня 1910 року літак перевезли від хімічного корпусу КПІ на Сирецький іподром. Там у присутності репортерів більшості міських газет, численних членів Київського товариства повітropлавання, О.Кудашев здійснив політ у літаку власної конструкції. Цей політ тривав недовго, всього на кілька десятків метрів, але він був першим у Росії. Про подію написали всі київські газети. «Вестник воздухоплавання» надав докладний звіт про подію. Журнал «Аэро- і автомобільна життя» опублікував статтю професора

КПІ М.Артем'єва про літак «Кудашев-1» і про князя Кудашева як про першого авіатора Росії.

Однак досягнення Кудашева не було офіційно визнане. Мотивувалося це тим, що політ виконаний без попереднього повідомлення і на льотному полі не перебував належна кількість спостерігачів із Санкт-Петербурга. Тільки в наші дні пріоритет Кудашева був визнаний російськими і закордонними істориками авіації.

Наступного року О.Кудашев побудував ще три літаки з бензиновими двигунами «Анзані» і «Гном». «Кудашев-2», побудований восени 1910 року, був оснащений двигуном «Гном» потужністю 50 кінських сил і відрізнявся від свого першого побратима оригінальною формою дугового шасі, яке згодом широко вважено в практику авіабудування і використовувалося багато років. Це шасі майже одразу ж запозичили у Кудашева французи, створюючи літак «Дюпердюссен». За схемою це був формений біплан без переднього керма висоти, з нормальним горизонтальним оперенням і кермом напрямку. За розмірами він був більший, ніж перша модель. Конструкція літака «Кудашев-3» вирізнялася винятковою легкістю, простотою і дешевизною. Це був високоплан із двигуном «Анзані» потужністю 35 к. с., розчаличним фюзеляжем без обтіжки і з дуговим шасі. Цей літак, як і другу модель, побудували і випробували в КПІ взимку 1910 року. Після нетривалої пробіжки літак легко відривався від землі і міг уже здійснювати невеличкі перельоти.

Про авіаційні досягнення князя Кудашева стає відомо великому російському промисловцю М.Шидловському. 1911 року він запрошує Олександра Сергійовича на Російсько-Балтійський вагонний завод. Наступний свій літак, «Кудашев-4», Олександр Сергійович буде вже в Ризі, у цехах «Руссобалту». «Кудашев-4» із двигуном «Гном» на 50 к. с. був розвитком попередньої моделі. Він мав винти посадку льотчика, двостійковий кабан, дугове шасі було виконане в більш чистій формі. Літак мав змінні крила для швидкостей 60 і 80 км/год, останні – з меншою кривизною і розмахом. Обтіжка по обидва боки було виконано прогумованою матерією. Літак був багаторазово випробуваний О.Кудашевим у квітні 1911 р.

Літак «Кудашев-1», 23 травня 1910 р.
Фото з автографом О.С.Кудашева

На першій повітropлавальній виставці в Санкт-Петербурзі весною того ж року конструктор «Кудашев-4» був удостоєний Великої срібної медалі.

Однак «Кудашев-4» став останнім літаком Олександра Сергійовича. 38-річний конструктор не витримав змагань із новим поколінням авіаторів, і передусім із молодим, благатим і талановитим Ігорем Сікорським. Князь Кудашев закінчує самостійну діяльність і приймає запрошення М.Шидловського переїти в конструкторське бюро свого колишнього студента Сікорського при авіаційному відділі Російсько-Балтійського вагонного заводу в Санкт-Петербурзі. Разом із О.Кудашевим Сікорський запросив чимало конструкторів із Києва, зокрема Анатолія Серебренікова, Георгія Адлера та інших.

Протягом наступних трох років у цьому КБ під керівництвом Ігоря Сікорського вперше у світі створюються великі багатомоторні літаки «Руський витязь» та «Ілля Муромець». Однак волевільність і індивідуалізм князя Кудашева заходить у конфлікт із командним стилем роботи «Руссобалту». 1914 року він вирішує піти з авіації, розуміючи, що виконав свою місію першовідкривача повітropлавання в Росії і вже не зможе бути першим. Того ж року Олександр Сергійович назавжди залишає батьківщину.

Замість епілогу

Емігрувавши до Франції, О.Кудашев викладав у Політехнічній школі в Парижі, де свого часу працювали Гаспар Монж, П'єр Сімон Лаплас та багато інших світівів науки. Подальша доля князя О.Кудашева, який зіграв помітну роль на світанку вітчизняного літакобудування, залишається нез'ясованою. Невідома дата його смерті і місце поховання. Князь Ріфкат Кудашев (біограф роду Кудашевих) пише, що в списках поховань росіян на цвинтарі під Парижем Сен-Женев'єв-де-Буа в російському некрополі О.С.Кудашев не значиться. Однак він вважає, що список поховань росіян на цьому цвинтарі не повний. З іншого боку, під Парижем є інші кладовища, на яких може почиувати першовідкривач російської авіації.

**Михаїло Згуровський,
ректор НТУУ «КПІ»,
академік НАН України**

«Дзеркало тижня», № 19 (799) 22 – 28 травня 2010 р.

Літак «Кудашев-1», 23 травня 1910 р.
Фото з автографом О.С.Кудашева

року Микола Данилович Кудашев загинув у битві під Лейпцигом.

Його брат, князь Сергій Данилович Кудашев, був камергером імператорського двору, київським губернатором. Він спочиває у Києво-Печерській лаврі. Донька Сергія Даниловича, князівна Олександра, у заміжжі – Бердяєва, була матір'ю знаменитого російського філософа Миколи Олександровича Бердяєва. Син Сергія Даниловича, князь Сергій Сергійович Кудашев, – статський радник православного віросповідання (1834–?). Саме в сім'ї Сергія Сергійовича 1872 року народився майбутній авіатор Олександр Сергійович Кудашев.

О.Кудашев був одружений із графинею Катериною Василівною Толстою, уродженою графинею Стенбок-Фермор (цей рід відомий із ХІІІ століття і має шведське походження). 1896 року в сім'ї Олександра Сергійовича і Катерини Василівни Кудашев народився син Сергій Олександрович, названий на честь діда. Він став офіцером російської армії і загинув 1918 року під час Громадянської

ПОДОРОЖ “ДНЯМИ КПІ – 2010”

Привіт усім! Хочеться поділитися з вами, любі мої КПІшники, враженнями про улюблене свято всіх студентів крашого університету країни – Дні КПІ! Я брала участь, просто спостерігала, слухала плітки про купу заходів, які проходили на території університету протягом тижня. Ось невеликий перелік всього, що відбувалося: інтелектуально-розважальна гра BRAIN & FUN, гіпершахи, виставка хендмейду “Червоний кіт”, “Шара”, HUGS DAY, фінал Ліги КВН КПІ, OSOBovA Зустріч 4 з гуртом Антитіла, фестиваль японської культури, дискотека на площі Знань, а також святковий феєрверк і ще багато всього цікавого!

Особливо хочеться розповісти про те, що бачила на власні очі...

Отже, середа... Як завжди, після четвертій пари додому? Ні – на BRAIN & FUN! Хто вперше чув цю назву “BRAIN & FUN”, не міг зрозуміти, що це за захід такий? Тому спочатку розповім про хісторії. BRAIN & FUN – це інтелектуально-розважальна гра для студентів, яку організував науковий відділ Студентської ради КПІ. Вона проходить на свіжому повітрі, зеленій травичці, під яскравим сонечком та поруч з маленькими розумними звірятками. Так, саме в парку КПІ! Саме там, де можна відпочити від набридлів пар та півднідугувати цікаві загадки, повеселитись та отримати призи! Саме туди і прийшли студенти, які вважали, що їх факультет, гуртожиток чи відділ студентської ради найкращий, найрозумніший і найкміливіший!!! Усього виявилось 12 команд бажаючих. Організатори запевнили нас, що нам не доведеться вирішувати дифірнівняння чи показувати свої знання з історії. Найголовнішим було використати свій інтелект, підключити логіку і перемогти! Всі команди ви-

явili неабияку активність і ерудицію, від чого зарядили себе, глядачів і організаторів позитивною енергією та емоціями.

Тепер четвер. Знову пари, а потім цікавий похід територією КПІ. Прой-

опинившись на площі Знань, відразу побачила гурт студентів з посмішками на обличчях та великою кількістю різномільних повітряних кульок. Що ж це таке? – “Шара”! Це слово знайоме кожному студенту.

Вони лунають рівно опівночі перед екзаменом з кожного вікна кожного гуртожитку нашого студмістечка. Але в четвер це був захід, спрямований на підняття бойового духу студентів та надання їм успішності для успішного складання сесії. Суть цього дійства полягала в тому, що кожен студент міг написати своє бажання на спеціальному аркуші (мої пильні спостереження підказали мені, що заповітне бажання всіх студентів КПІ – це скласти сесію успішно і головне легко, іншими словами – “на шару”) і відпустити його разом з іншими в небо на великих по-

вітряніх кульках, наповнених гелем. Як задумували організатори акції – представники студентської газети “ОСС”, так і відбулося: охочих написати свою “шару” і відпустити на по-

вітряній кульці в небо було вдосталь. Серед них була і я. Написавши своє побажання, всі учасники, тримаючи зв'язку кульок і голосно рахуючи 10, 9, 8, 7.....1, – відпустили кульки. Вони повільно, але впевнено піднялися вгору над Палацом культури КПІ і полетіли в небо, до заповітної “шари”, посівши у душах студентів впевність в успішному складанні сесії!

У гарному настрої я пішла далі. І уявляєте на кого я натрапила? На веселу групу студентів, які бігали з кумедно розмальованими обличчями і плашками Free hugs. Вони вітали всіх своїми усмішками та шаленим бажанням обійтися всіх і кожного. Усі волонтери були дуже люб'язними, вічливими, веселими і зарядженими

позитивом. Вони обіймали всіх бажаючих, а їх виявилося дуже і дуже багато! Серед них були і діти, і студенти, і дорослі люди, і навіть пенсіонери. Усім учасникам дуже сподобалася акція, влаштована відділом зовнішніх зв'язків Студради НТУУ “КПІ”. Студенти не втрачали можливості пообійтися з красивими дівчатами і хлопцями, зарядитися позитивом. Але найбільше були вражені і захоплені пенсіонери. Вони охоче обіймалися з молодими студентами, на їх обличчях були посмішки щастя, вдячності, радості. Неможливо описати словами ці емоції!

Як виявилось, волонтери дарували людям обійми не тільки на площі Знань, але й на вулиці Політехнічній і всіма улюблених “Поляні”. Хочеться відмітити, що такі акції потрібно проводити якомога частіше і не тільки на території КПІ. Це був найпозитивніший захід серед усіх побачених, а ім'я йому – “Hugs day”!

Наприкінці своєї маленької подорожі я побачила величезний твістер на сонячній зеленій галівині і велику кількість учасників та бажаючих пограти в цю захопливу гру, та ще й у такій кількості.

Усе це тільки мала частинка того, чим я можу поділитися зі студентами нашого рідного університету стосовно наслідного і найвеселішого святкового тижня під назвою “Дні КПІ 2010”!

Анна Ковальова, інформаційний відділ СРС НТУУ “КПІ”, студентка ІЕЕ

ТУРНІР З РЕГБІ

29-30 травня 2010 року на стадіоні “Спартак” вперше проводився турнір з регбі на призи Посла ПАР в Україні серед юнацьких команд. Наш клуб “Політехнік” був представлений двома командами – 1994 та 1998 років народження.

Юнаки 1994 року народження, вигравши всі попередні поєдинки, дійшли до фіналу, де зустрілися зі своїми постійними конкурентами з м. Феодосія. Цього разу перше місце і головний приз отримали кримські регбісти. Юні політехніки завоювали срібні медалі та надію на перемогу в майбутньому.

А ось дитяча команда “Політехнік” 1998 року народження під керівництвом тренерів Артема Копейченка та Олександра Сабірова вигородила головний Кубок та золоті медалі переможців. Нагороджував регбістів особисто Посол ПАР в Україні Андріс Фентер. Для дітей це були чи не перші офіційні змагання, а вони вже мріють захищати

Посол ПАР Андріс Фентер вручає нагороди політехнікам

присутній на стадіоні і завжди вбиває за українських регбістів. Його підтримував також Посол Румунії в Україні та інші представники дипломатичного корпусу.

На сьогодні збірна команда ПАР є чинним володарем Кубку світу з регбі, а регбі в Південно-Афри-

канські Республіці є національним видом спорту. Після було цікаво дізнатися про те, що в КПІ вперше в Україні була створена регбійна команда. Звичайно, що історія та здобутки регбі в ПАР значно більші, проте пан посол пообіяв обов'язково завітати до спортсменів нашого університету.

Хотілося б зазначити, що між НТУУ “КПІ” та Протекторським університетом ПАР було укладено договір про співробітництво в усіх сферах діяльності, і регбі разом з науковим напрямом повинно сприяти плідному розвитку дружніх відносин між нашими університетами та державами.

У четвертому турі чемпіонату України з регбі серед команд першої ліги збірна команда університету “Політехнік” перемогла на виїзді у команди “Гірник” м. Кривий Ріг з рахунком 27:16.

13 червня в черговому поєдинку чемпіонату у м. Львів наш “Політехнік” переміг місцевих регбістів з рахунком 9:6.

A.Козенко, директор клубу регбі “Політехнік”

присутній на стадіоні і завжди вбиває за українських регбістів. Його підтримував також Посол Румунії в Україні та інші представники дипломатичного корпусу.

На сьогодні збірна команда ПАР є чинним володарем Кубку світу з регбі, а регбі в Південно-Афри-

Олександр Олексійович Зінченко

На 54 році після тривалої хвороби пішов з життя відомий український політик, заслужений журналіст України, академік Телевізійної академії України Олександр Олексійович Зінченко.

Протягом останніх трьох років він вів активну педагогічну роботу в Інституті телекомуникаційних систем НТУУ “КПІ” на посаді професора кафедри засобів телекомуникацій.

У стислі терміни Олександр Олексійович підготував комплекс методичного та інформаційного забезпечення з дисципліни “Нормативна та правова база телекомуникацій” для всіх спеціальностей Інституту телекомуникаційних систем. Багатий життєвий досвід, широкі знання, у тому числі у сфері інформаційно-телекомуникаційних технологій, у поєднанні з педагогічною майстерністю дозволили йому проводити навчальні заняття зі студентами телекомуникаційних спеціальностей на найвищому науковому та методичному рівні. На лекційних

заняттях студенти змагалися за право сісти на перші ряди, що свідчить про велику повагу та любов до Вчителя з великої літери. Мудрість, тактівність, висока порядність та обов'язковість – ось даліко не повний перелік рис характеру, притаманних Олександру Олексійовичу. Своїми численними талантами він щедро ділився з колегами-викладачами, які отримали з його рук путівку в самостійне педагогічне життя. Активно і високопрофесійно була також участя Олександра Олексійовича як голови наглядової ради наукового парку “Київська політехніка” у становленні інноваційного середовища університету на базі цього наукового парку, формуванні засад його діяльності і визначення пріоритетів розвитку.

З глибоким сумом студенти і співробітники НТУУ “КПІ” сприйняли звістку про передчасну смерть видатної людини, пам'ять про яку назавжди залишиться в серцях усіх, хто мав щастя працювати і спілкуватися з Олександром Олексійовичем.

Ректорат, співробітники, студенти

«Київський політехнік»

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

**Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ**

**Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ**
**Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ**

**Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА**

**Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО**
**Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ**

РЕєстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.
Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

**Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.**